

VEČERNI LIST

Posamezna številka 30 vln.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 30 vln.

Cene po pošti:
za celo leto . R 50'—
za pol leta . R 25'—
za četrt leta . R 13'—
za 1 mesec . R 4'50
Za Ljubljano mesечно 4'50
Uredništvo in uprava:
Kapitlarjeva ulica št. 6
Uredn. telefon št. 90

Parlament bo razpuščen!

LDU Beograd, 2. februarja. Uradniki in nameščenci narodne skupščine so dobili danes plače samo do 15. februarja. V narodnem predstavništvu jim je bilo namenovano, da je računati s tem, da vlada

15. t. m. parlament razpusti. Zato so uradniki, stenografi in tiparice ostali sedaj brez mesta, ker za njih v zakonu ni predvideno, da bi se jim zagotovili dohodki.

Dr. Žerjav zapira.

Maribor, 2. febr. V soboto popoldne so v Mariboru odpeljali v zapor Franca Žebota, tajnika Kmetijske zveze, časih najidealnejšega narodnega boritelja v štajerskih obmejnih krajih, ob razsulu Avstrije in graditelja Jugoslavije, ki je v znatni meri pripomogel, da je Maribor naš. Bil je svoje dni strah renegatom, njegovo ime je med

ljudstvom bilo program. Franc Žebot je prava »anima candida«, kristalno čist značaj, nesebičen do skrajnosti, požrtvovalen in idealen. Bil je vedno pripravljen, da ga zadene taka usoda in odšel je z mirno samozavestjo. Žena in petero malih otročičev trepeče za njegovo usodo.

Vjetniki se vračajo.

Ljubljana, 2. februarja. V nedeljo ob 10. uri je dospelo okoli 80 slovenskih častnikov bivših ujetnikov v Italiji v Ljubljano. Prišli so iz otoka Višida blizu Napulja, kjer so bili zaprti zadnje 3 mesece. S parnikom, ki jih je pripeljal iz Italije je došlo tudi 2200 moštva, med njimi okrog 150 Slovencev, ki se sedaj polagoma vračajo v svojo domovino. Ta transport je odšel iz Brindiza 25. januarja ob 5. uri popoldne. Moštva, ki je zelo sestradano, je mnogo obolelo med potovanjem. Reča je umrl v Brindizu, v Dubrovniku pa trije. Do Dubrovnika častniki niso smeli z moštvom govoriti.

Italijanska vlada je sklenila, da pošlje vse jugoslovanske »prihijce« (ujetnike) v osmih transportih domov. Prva dva sta že došla in sicer ujetniki tarantske in napuljske divizije. Prihodnjic pride rimska divizija na vrsto. Vsi vračajoči ujetniki pripovedujejo o slabem ravnanju z njimi, o slabi hrani in velikem pomanjkanju, ki vlada sedaj v Italiji. Ako bo Jugoslavija kolikaj konsolidirana, se ji ni treba bati revne in domišljave Italije, ki zmerja vedno in vedno svojo dobro sosedo z »stato tre lettere senza confine« (država s tremi črkami brez mej).

Italijanska propaganda med vojnimi ujetniki.

Ljubljana, 2. februarja. Vračajoči se ujetniki nam poročajo o italijanski in Nikitovi propagandi med našimi ujetniki sledeče:

Začetkom decembra so Italijani odpeljali iz raznih taborišč tri transporte Hrvatov v taborišče Casino. Med Hrvati je bilo tudi nekaj Slovencev. V Casino pa so Lahom dali ujetnikom še slabšo hrano, zastražili so jih mnogo ostreje ter z njimi postopali še grše. Nato je došel med nje bivši podpolkovnik avstrijske armade Stevo Dujč z nekim stotnikom Petričevićem. Poklical je k sebi vse častnike ter jim razlagal, da so v Jugoslaviji slabe razmere, da se Slovencem, posebno pa

Hrvatom godi slabo. Pripovedoval je, da se v Jugoslaviji nihče ne briga za ujetnike ter da bo poteklo še pol leta, preden pojdejo domov. Dosegel ni nobenega uspeha. Drugič, ko je prišel, so vse Slovence izločili. Hrvatom je pripovedoval, da ima on pravico poslati jih domov, če se vpišejo v legijo, ki jo on organizira. Vsi Hrvati so izprevideli, da imajo opravka s plačanim agentom bivšega črnogorskega kralja Nikite, ki hoče uboge ujetnike porabiti za to, da se v Črni gori bore za njegov prestol. Ker tudi to pot ni dosegel Dujč nobenega uspeha, je odšel in ni ga bilo več.

Se le sedaj so se zganili.

LDU Beograd, 2. februarja. Na ministrskih sejah zadnjih dni se je razpravljalo največ o volivnem redu. Kakor se doznava, so socialistični ministri gg. Kristan, Bukšić in Korač poslali danes ministrskemu predsedniku Davidoviću pismo, v katerem zahtevajo žensko volivno pravico, kakor tudi proporc, a to ne po srbskem načinu, temveč po Fontovem načinu. Koncem pisma so protili z ostavko, ako se ministrski svet ne bi strinjal z njihovim stališčem.

Proti italijanskemu nasilju.

LDU Maribor, 1. febr. Te dni se je v mariborski okolici vršilo več shodov, na katerih so udeleženci protestirali proti nasilstvu, s katerim namerava Italija s pomočjo zaveznikov izsiliti rešitev jadranskega vprašanja. Tako so priredili v četrtak shode v Rušah za dravsko dolino, v šent lju za Gornje Slovenske gorice, večeraj pa v prostorih Križevega dvora v Studencih pri Mariboru. Sledečji se je vršil danes pri Sv. Kungoti shod županov iz obmejnih krajev. Na vseh teh shodih, na katerih so govorniki v navdušenih besedah ogorčeno protestirali proti načinu, kako namerava mirovna konferenca rešiti jadransko vprašanje, so bile soglasno sklenjene tozadevne protestne resolucije.

Naseljevanje rudarjev.

LDU Nauen, 1. febr. (Brezlično.) Pruska deželna zbornica je v soboto prvič razpravljala o zakonski predlogi o naseljevanju rudarjev v ruhrske okrožje. Vlada za

hteva za to 500 milijonov mark kredita. V ruhrske okrožje se naseli 150.000 rudarjev. To je največja naselitev, kar jih je Nemčija doslej izvedla. Stroški se bodo pokrili s povisanimi cenami za premož, kar bo zneslo letno milijardo mark. S to odredbo se produkcija znatno zviša.

Noblova nagrada Wilsonu.

LDU Berlin, 2. febr. (Dun. KU) Kakor poroča »Vossische Zeitung« iz Stockholma, je interparlamentarna skupina švedske zbornice sklenila, predlagati komiteju za Noblovo nagrado švedskega stortinga predsednika Wilsona in generalnega tajnika interparlamentarne zveze Langeja za mirovno nagrado za leti 1919 in 1920.

Katere može bo morala Nemčija izročiti.

LDU Pariz, 2. februarja. (DKU) »Matine« javlja, da bo poslaniški svet v ponedeljek sestavil spremno pismo, kjer se bo poslalo Nemčiji listo onih, ki se morajo izročiti. Lista vsebuje približno 890 imen. Izmed teh zahteva Francija izročitev 200 oseb, Belgija isto število, Anglija približno 100, ostale pa Rumunija, Srbija, Poljska in Italija. Med drugimi se nahajajo na listi Ludendorff, Hindenburg, Falkenbain, nemeški kronprinč, princ Oskar Pruski, Thirpitz, admiral Scheer in Bethmann Hollweg.

Sirite »Večerni list«!

Diktatura svobodomiselstva.

Svobodomiselstvo celega sveta gre v boj proti krščanstvu. Svobodomiselci, ki bogate z izvoznicami, kapitalisti in izsesovalci delavskega ljudstva, so našli pokorno orodje v svobodomiselnem socializmu. Socialna demokracija je že davno pozabila na boj proti velekapitalu. Sedaj je od njenega programa ostalo le nekaj starega papirja ter lepa četa dobro rejenih socialnodemokratskih voditeljev. Vsi ti vlečejo za seboj zapeljano množico delavstva. Mesto kruha ji dajo boj proti klerikalizmu. Mesto demokracije prinašajo absolutizem kapitalističnih strank. Sedaj oznanjajo listi jugoslovanskega kapitalističnega meščanstva diktaturo svobodomiselstva, ki danes vlada jugoslovansko ljudstvo.

Te dni so se v Beogradu vršila pogajanja radi sklicanja parlamenta. Uspeh teh pogajanj je tak, da kapitalistično-demokratsko časopisje pričinja groziti z diktaturo. Kaj ta gospoda razume pod tem imenom, znamo predobro! Najprvo cenzura. To je uvajal pri nas dr. Žerjav bolj vneto in bolj brezobzirno kot kak Tiszin pandur. Za cenzuro listov pridejo aretacije. Kdor ne trobi v vladni rog, naj bo zaprt. Za Marinčkom je sedaj prišel na vrsto Žebot iz Maribora. Kdor liberalno-socialistični korupciji preveč gleda na prste, v luknjo ž njim! Dobro vemo, da s tem diktatorska sredstva te kapitalistične gospode še niso izčrpana. Poskusili bodo še druga nasilja, da potlačijo ljudsko voljo.

Jugoslovanski svobodomiselci so zvesti in pokorni učenci čeških. Tudi tam delajo svobodomiselni socialisti s terorjem, meščanski in kapitalistični svobodomiselci pa z diktaturo ječ in zaporov proti krščanskemu ljudstvu.

Vemo pa tudi, da je ta svobodomiselna diktatura na Češkem in v Jugoslaviji plod mednarodnega svobodomiselstva, ki ima nalogo, uničiti krščansko misel v mladih državah srednje Evrope, katere si je ententni velekapital namenil za svoje kolonije. Zato so započeli to gonjo povsod, da bi delavsko ljudstvo s temi svobodomiselnimi publicami omamljeno, ne čutilo preveč, kako mu veliki kapital vleče kožo čez ušesa. Kaj draginja, kaj pomanjkanje — prvo je, da se izvrši stara želja svobodomiselcev: Ubijte krščanstvo!

Kristanov »Naprej« in Žerjavova »Domovina« — oba vneto tulita v ta svobodomiselni rog. Skupaj sede na vladi zastopniki velekapitala in takozvani zastopniki raztrganih in bednih. Družji jih edino ena misel: sovraštvo do krščanstva.

Diktaturo oznanjajo ter izvajajo tisti ljudje, ki so se še pred tedni zgrajali nad diktaturo v Rusiji. Diktatura je smrt demokracije. Toda, kaj je gospodu Kristanu in njegovim sovoditeljem demokracija, če pa nič ne nese. Če bi v njegovi stranki vladala demokracija, bi ga že davno ne bilo. Zato na dan z diktaturo kapitalizma, da socialistične glave še dalje lahko nosijo cilindri in njihova ministrska telesa ministrske frake! Zato je socialna demokracija tudi v tem vprašanju postala ponižna dekla mednarodnega svobodomiselstva, ki ga vodi mednarodno organizirani velekapital.

Kdor pa misli, da se bo naše ljudstvo dalo vezati roke in si vleči kožo čez glavo in pri tem kričati slavospeve socialističnemu in liberalnemu svobodomiselnstvu, se brizko vara.

Naše krščansko ljudstvo bo govorilo in se branilo do skrajnosti! Valutna reforma, prehrana in obleka — vse to odpira ljudstvu oči.

Kristan in Žerjav bosta med slovenskim ljudstvom doživela poraz, kakršnega ne pričakujeta. Ne bodo pomagali ne žandarji, ne ječi! Prevarano ljudstvo bo oster sodnik!

Prestrašeni gospodje

Belgrajska vlada, v kateri sede trije socialisti, je izdala volivni načrt za občine, ki jemlje delavskim in kmetiskim ženskam volivno pravico. Poročilo iz Beograda je svoj čas izrečno povdarjalo, da so socialisti zahtevali volivno pravico tudi za ženske, ki opravljajo samostojno gospodarstvo ali obrt. V tem smislu so kapitalistični gospodje, rumeni in rdeči, izdali volivni red za Hrvatsko, kjer so delavke in kmetice izključene od volivne pravice.

Po navodilih belgrajske liberalno-socialistične vlade je tudi njen ljubljanski minister dr. Gregor Žerjav izdal načrt volivnega reda, po katerem so ženske delavke oropane volivne pravice.

Tedaj je završal vihar, ki ga Kristan in Žerjav nista pričakovala. Na tisoče in tisoče glasov se je dvignilo proti tej krivici. Krščanska delavska in ljudska organizacija je organizirala odpor proti tej nečuvni krivici. Socialna demokracija je bila v veliki zadregi. Morala je proklinjati delo svojih ministrov ter je na shodu v Ljubljani tudi zahtevala žensko volivno pravico. Cel svet se je smejal zadregi rdečih hlapcev kapitalistične gospode, ki nimajo niti toliko moči, da bi svoje tri ministre odpoklicali iz vlade. Preveč toplo je sedeti doli na mehkih ministrskih stolcih.

Toda vihar je naraščal. Groza je obvela družbo, ki pravi, da bo izvedla nad osleparjenim ljudstvom diktaturo. Zgodilo se je, da je ljudi, ki šarijo z diktaturo, postalo strah pred ljudstvom.

Danes nam javlja vladni dopisni urad, da so trije socialistični ministri vendar le zahtevali, naj se vsem ženskam da volivna pravica. Gledivo je to! In kako energični so naenkrat postali gospodje. Celo z ostavko groze. Ko je vlada sklenila, da oropa delavke volivne pravice, tedaj niso grozili z ostavko. Šele sedaj, ko imajo strah v svojih kosteh, so izjecljali zahtevo po splošni ženski volivni pravici.

Pred seboj imamo tedaj to uradno vest iz Beograda. Bomo videli, koliko časa bo trajala »korajža« teh socialno-demokratskih ministrov, in kaj bo uspeh te komedije.

Krščansko ženstvo pozivljamo, da vztraja pri svoji zahtevi, da še z večjim povdarkom in odločnostjo zahteva svojo pravico. Naj se ne da premotiti takim brezovjakom iz Beograda, ki jih je rodil strah pred ljudstvom.

Prvi uspeh odločnega nastopa je tu: Strah se kaže. Na delo, da dosežemo še končni uspeh, ko bo preplašena gospoda morala dati ženskam pravico, ki jim gre!

Konec stavke v Italiji.

LDU Trst, 31. januarja. Glasom objave »Agenzie Stefani« z dne 30. jan. se je železničarska stavka končala o polnoči. Stavkajoče osebe se je vrnilo na delo. Prometni minister je sporočil glavnemu železniškemu ravnateljstvu v svrhu izvršitve naslednje vladne ukrepe: 1. vse osebe, ki se je udeležilo stavke, se sprejme na mesta, kjer je bilo prej. 2. Mezde za čas stavke se vložijo v obrokih v prvo skupno glavnico, last železničarjev. 3. Pritrjujoč načelu osemurnega delavnika za vse delavce v privatnih in državnih podjetjih, se udeležiti osemurni delavnik za strojnike še pred 30. aprilom, za osebe na vlakih še pred 30. junijem, a za druge kategorije po veljavnih določbah v najkrajšem roku sporazumno z upravnim svetom. 4. Način udeležitve osemurnega delavnika določi upravni svet, pri katerem bodo sodelovali trije člani vsake kategorije, ki bodo imeli pravico do svetovalnega glasa. Te članke izvolijo kategorije same z organičnih seznamov, vključivši v plače in mezde nagrade in doklade, izključivši draginjske doklade in začeni s proučevanjem vprašanja akordnega dela. 5. Seznam s spomenico železničarske zveze se predloži zbornici v odobritev. 6. V upravnem svetu bo zastopanih 5 zastopnikov, izvoljeni v razrednih volitvah z jamstvom manjšinskih pravic. Upravni svet bo poskrbel pri sestavi nove ureditve za ustanovitev krajevnih komisij. Mezde za čas stavke se ne plačajo. Tozadevne dnevne

plače se nalože dvakrat na mesec v skupno glavnicu. Minister priporoča največjo naglico in ločnost v izvrševanju vladnih določb in pošilja glavnemu ravnateljstvu spomenico vseh železničarskih združenj, ki se bodo morale predložiti zbornici. Minister se končno zahvaljuje osebjem, ki je vztrajalo v svoji službi, častnikom in vojakom in upokojenim železničarjem, ki so nadomestovali stavekajoče osebe ter izražajo upanje, da se bodo prihranili oblasti strogi ukrepi za slučaj, da bi se vršila ta težnja ali oni strani nasilja in motilo delo.

80.000 delavcev brez dela.

LDU Stockholm, 2. febr. (DunkU) Delavci v tvornicah za stroje bodo dne 2. februarja izprti, in sicer v 430 tvornicah. 80.000 delavcev ostane zaradi tega brez dela.

Politične novice.

Shod »Delavske zveze« v Devici Mariji v Polju. V nedeljo popoldne se je vršil v Dev. Mariji v Polju dobro obiskan shod »Delavske zveze«. Govoril je na shodu Ivan Gostinčar o bodočih občin-skih volitvah. Delavstvo odločno protestira, da se ne da splošna volivna pravica ženskam in sicer brez razlike na stan in izobrazbo.

Z ameriškano šminko farbajo ljudstvo. O dr. Korošcu prinašata »Domovina« in »Jugoslavija« gorostasne telegrame. Pravita, da je naročil v Ameriki šminke, pudra in naramnic za hlače in drugih nepotrebnih reči. Z gniljivo ogorčenostjo pripovedujeta ta dva poštena lista, da bo en par naramnic za hlače stal več kot tisoč kron. Kdor hoče ljudi farbat s tako »ameriškano šminko«, naj bo saj toliko moder, da ne bo prodajal naramnic po tisoč kron. Tem ljudem se je menda iz strahu pred ljudstvom ter obračunom zmešala pamet. Sicer bi ne mogli kaj takega pisati.

Samo cajtnje tako pišejo, »ljudstvo ni razburjeno!« (ker se mu da za štiri stare novčance eno novo), tako se je prezirljivo izrazil kraljevi minister Kristan na zadnjem posvetovanju ljubljanskih bankirjev in industri-jalcev o rešenju valutnega vprašanja. Kristan seveda ne bo občutil, da se nam odvzame tri četrtine denarja, ker je svoje novce naložil v hišo in v ino-zemstvu. Socialpatrijotje, vprašamo vas, ali tudi vi niste razburjeni, da se zamenjava vrši v vašo škodo? Po listu »Naprejek« soditi, je socialpatriotom precej vseeno ali pa so tiho, ker se bo-ji Kristanove nagajke.

Kristanove lokomotive. Ko bi Turčičevega Krjavlja postavili v zadnji vojski za šefa admiralitete na kateri-koli vodi, bi ne mogel toliko kozlov ustreliti, kakor Kristan v par tednih, ko je zastopal železniškega ministra. Železniški Krjavelj je kupil tudi loko-motive za ozkotirne proge v Bosni, to-da — s preveliko distanco. Lokomotive so morale romati nazaj. Na centimetre pa bi se star konsumarski svedec že lahko spoznal.

Rusija koraka, pod tem naslo-vom je napisal socialpatriot »Naprejek« članek, v katerem slavi zmago boljševizma v Rusiji. Samo to so pozabili v članku povedati, da ruski boljševiki niso nikdar podpirali kapitalističnih strank in da Ljennin in Trocki nikdar nista sedela kot ministra v carističnih vladah. Tudi naš socialpatriot koraka, toda s socialističnega stališča gleda-no, kakor rak.

Teorija in praksa. Berlinski »Vorwärts« prinaša par zgledov, kako tudi neodvisni socialni demokrati drugače govorijo in drugače ravna-jo, ko gre za oživetje socializacije. Tako je občinski zastop v Engelsdorfu pri Lipskem, v katerem imajo večino ne-odvisni socialisti, dovolil, da se je ta-mošnja plinarna izpremenila v družbo z omejenim jamstvom ter je sam pre-vel velik del teh delnic. — V Schkeu-ditzu imajo neodvisni socialisti v ob-činskem zastopu istotako večino. Tu so celo meščanski demokrati glasovali za to, da občina sama prevzame plinar-no. A socialistična večina je odločila, da ostane plinarna kapitalistični Tu-rinski družbi ter je sklenila s njo dol-goletno pogodbo. Tako pometajo soci-alisti s svojimi lastnimi načeli, za ka-tera pa zahtevajo od delavstva in osta-lega sveta, da bi veroval vanje kot v najsvetlejšo resnico. Socializacijo za-htevajo, kapitalizem podpirajo. Socia-listi pač nimajo več pravice, da bi ve-ljali za resno stranko.

Z diktaturo groze. »Riječ« prinaša uvodnik pod naslovom »Država nad vse«. Tu govori o demokratskem delu za iz-vrščbo notranjega narodnega zedinjenja v tako mnogostavnih besedah, kakor bi se bila ta misel pod demokratsko vlado nad vse mere razvila in okreplila ter prevzela vse dele in sile našega naroda. Temu pa žalostno ni tako, a kriva je ravno demokrat-sko socialistična vlada, ki je s svojo ne-

sposobnostjo in nestrastno ustvarila v drža-vi neznosno razmere. Ni najmanjšega dvo-ma, da je v dnu srca ves narod za edin-stvo, a ako se um to edinstvo vsiljuje na način, kakor to dela sedanja vlada, mora to roditi v »advisih plasteh ljudstva odpor. Zato na grožnjo, ki jo čitamo v istem članku, da se namreč vlada ne bo plašila niti sredstva začasne diktature, ne more-mo družega reči, nego da so današnji ob-lastniki slepi. A slepe jih dela želja, da ohranijo oblast v svojih rokah, ne pa želja, da izvedejo narodno edinstvo.

Proti napovedani zamenj kron. Po-vodom zadnje ministrske objave o zamenj kron s novimi novčanicami v razmerju 4:1 je objavil Narodni klub v »Hrvatu« sklep, s katerim proti tej zamenjavi znova protestira in odklanja vsako odgovornost za vse socialne, gospodarske in politične posledice te zamenje, s katero se ljudstvu brez razloga odvzemajo tri četrtine nje-govega premoženja. Narodni klub je na me-rodajnem mestu zahteval, da se rešitev valutnega vprašanja odgodi.

Posledice polovičarstva v valutnem vprašanju. »Jugoslav. Lloyd« opozarja na goljufije z denarjem, ki se vrše na našo škodo: Iz Mažarske importirane tisočake in stotake Avstroogrske banke kolekujejo s potvorjenimi znamkami in pečatijo s po-narejenimi pečati ter vtihotapljaajo v našo državo. Delo se izplača, ker se dobi za 1000 jugoslovanskih kron 2650 avstrijskih kron. Tako nam preti velika nevarnost, da kurs naš krone zopet pade in pride na stopnjo nemške in mažarske krone. Za to se imamo zahvaliti finančnemu ministru, ki je dal krone kolkovati, namesto da bi bil uvedel nove novčance.

Kaj pravijo Italijani. »Edinost« po-roča iz Rima z dne 30. jan.: Včeraj je imel ministrski predsednik Nitti pogovor s fran-coskim poslanikom Barrerejem, ki odpo-tuje v Pariz. Pogovor je trajal nad eno uro. Pogovoru se pripisuje z ozirom na ju-goslovanski odgovor velika važnost. Ob 17.30 se je nato sestal ministrski svet. Mi-nistrski predsednik je poročal o jugoslo-vanskem odgovoru. Pojasnil je vsako toč-ko posebej, toda ministrski svet ba je ni sklenil ničesar. V Rimu je naredil jugoslo-vanski odgovor velikanski vtis, kar je naj-bolj razvidno iz časopisja, ki se, naravnost rečeno, ne more odločiti, kakšno stališče naj zavzame in bruh svoj bes, kakor po navadi: z retoriko bi hotelo prikriti svojo zmedenost. Edina rešitev, ki jo nasvetuje, je udeležitev londonske pogodbe, čeravno ne prav dobro, da je tej nesrečni, preživeli pogodbi odzvonilo v času, ko se je zrušila bivša monarhija. V tem smislu pišejo vsi listi, ki tekmujejo medsebojno, v pomanj-kanju stvarnih ugovorov, v zasmehovanju »balkanske diplomacije«, ki pa se jim zdi z druge strani tako pretkana, da prihaja »Idea Nazionale« celo do sklepa, da je bil jugoslovanski odgovor, ali kakor pravi list: manever, sestavljen s sodelovanjem diplomacije v Quayju d'Orsayju. »Agen-cija« »La Corrispondenza« smatra, da bo Italija odločno odklonila jugoslovanski predlog o ponovni razpravi o vseh jadranskih vprašanjih, toda dostavlja naglo, »da se ne zdi neverjetno, da Italija pristane, seveda le v svrhu informacije in kot dokaz svoje popustljivosti, na zaslišanje stvarnih jugoslovanskih predlogov.«

Kdo bo bodoči škof v Sarajevu. »Novosti« poročajo iz Sarajeva, da je med duhovščino v Bosni-Hercegovini močna struja, ki želi, naj bi vrhbosensko nadškofijsko stolico zasedel dr. Mahnič, škof na Krku, ki je še vedno interniran v Italiji.

Proti komunistom v Nemčiji. V vseh svojčas zatvorjenih železniških delavnicah v Nemčiji so zopet začeli z delom. Prigla-silo se je več delavcev, nego jih potrebu-jejo. Delavcev, ki so poprej hujskali, upra-va ne prevzema na delo.

Dnevne novice.

Socialno politični delavski tečaj se je 1. in 2. t. m. vršil v Ljubljani. Udeleževalo se ga je nad 30 delavcev iz raznih krajev Slovenije. Tečaj je lepo uspel in bo brez dvoma imel obilnega uspeha.

Izvoznice za živila. Ministrstvo za prehrano in obnovo dežel je odredilo, da sme odslej izdajati izvoznice za manjše količine živil izključno odsek za prehrano v Ljubljani. Politična okrajna oblastva ustaviijo izdajanje izvoznice z dne 10. fe-bruarja t. l., z 11. februarjem začne izda-jati izvoznice izključno odsek za prehra-no. S 15. februarjem izgube veljavnost iz-voznice, ki so bile izdane od političnih okrajnih oblastev do vštetelega 10. februarja t. l. Odsek bode izdajal izvoznice le na pismene, pravilno kolkovane prošnje, ka-tere morajo vložiti stranke pri pristojnem političnem okrajnem oblastvu. Prošnji mora biti priložen ovitek z naslovom stranke ter z znamkami, pravilno kolkovan banko-vec za 10 K ter popolnoma vidiran potni list. Izvoznice, oziroma rešitve bode do-stavljali odsek strankam neposredno po pošti. Osebnosti intervencije v zadevi izvozna živil bode odsek posledno odklanjal in se

stranke tozadevno ne bodo sprejemale, na kar se opozarjajo posebno stranke z dežele.

Pasteurjev zavod v Zagrebu, ki je edini te vrste v Jugoslaviji, se je preselil v javno bolnišnico na Jelačićevem trgu.

Aretacija vlomilske družbe v Za-grebu. Zagrebška policija je zadnje dni po-zaprla člane nevarne vlomilske družbe, ki je izvajala najpogostejše vlope in tatvine. Zlikovci so že doslej priznali nad 15 vlo-mov. V neki vili so našli skladišče ukrade-nega blaga. Lastnika vile — brivca Mo-krovića — so zaprli.

Ljudsko štetje za celo Hrvatsko in Slavonijo z Medjimurjem izvrše tekom le-tošnjega leta. Delo naj bi bilo kolikor mo-góče natančno in popolno, da se dobe vse-stranski zanesljivi statistični podatki.

Španska bolezen. »Nieuwe Rotter-damsche Courant« javlja iz Londona, da je v zadnjih 24 urah umrlo tamkaj 150 oseb za špansko boleznijo.

Valute na zagrebški borzi dne 30. januarja: Dolarji (100) 11.200 K; nemške marke (100) 160—173 K; rumunski lei (100) 190 K; dinari (100) 395 K; italijanske lire (100) 730 K.

Ljubljanske novice.

Vsi, ki se radi pošteno zabavate, pridite v soboto dne 7. februarja ob pol 8. uri zvečer v »Ljudski dom«, kjer pri-redi »Prometna zveza« krščansko mislečih železničarjev svoj zabavni večer s slede-čim sporedom: šaljivi prizori, kupleti, sre-čolov, šaljiva pošta, prosta zabava in ples. Svira dijaški orkester. Vstopnina 3 K za osebo. Predprodaja vstopnic v pisarni Ju-goslovanske strokovne zveze v Jugoslov. tiskarni, II. nadstr. — Prijatelji organiza-cije, pridite!

Zveza uradnic in trg. nastavljenk bo imela jutri v sredo ob pol 7. uri zve-čer občni zbor. Vse članice nujno prosimo, da se zborovanja gotovo udeležijo. — Jo-žica Ašič, predsednica.

25 letnico svojega službovanja pri veletrgovini A. E. Skaberne je praznoval 1. februarja trg. potnik g. Alojzij Pirnat. Iskreno čestitamo!

Dramatična šola na Ljudskem vodu se vrši danes ob 8. uri zvečer, na kar opo-zarjamo vse gojence.

Dr. Žerjav ne sprejema. Uradno javljajo: G. predsednik deželne vlade dr. Žerjav ta teden radi mnogostevilnih poslov ne bo sprejemal strank. Kdor ima kako nujno željo v stvareh, za katere je pristoj-en deželni predsednik, se naproša, naj svojo željo s kratko utemeljitvijo pismeno sporoči na osebni naslov predsednika de-želne vlade.

Vaja orkestralnega društva Glasbene Matice je preložena radi praznika na torek 3. t. m. Prosim vsi in točno!

Invalidi-dobrovoljci, pozori! Da bi moglo društvo Jugoslovanskih do-brovoljcev za Slovenijo voditi točno evidenco invalidov - dobrovoljcev ter ugoditi njihovim željam in zahtevam, posebno glede služb, naj se vsi invalidi-dobrovoljci ustmeno zglase vsak torek od 4. do 6. ure popoldne v društveni sobi, Kolodvorska ulica št. 3. (Gostilna pri Mikužu.)

Rešilna postaja ljub. prostov. gas. društva opozarja vse merodajne činitelje, da jo kličejo le v resnih slu-čajih na pomoč. Ob vsakem pozivu je treba v bodoče natančno povedati kil-cateljevo ime ter obrazložiti nesrečo, ki se je dogodila. Nikakor ne gre, da bi se reš. postaja zlorabljala in klicala v nočnih ali jutranjih urah na pomoč v svrhu odvažanja gnusnih pijancev iz veselilnih prostorov. To ni stvar reš. postaje, ampak dotične organizacije, ki veseličo priredi, in pa policije. V prihodnje se bo vsaka zloraba reš. po-staje naznanila merodajni oblasti, da krivca po obstoječih zakonih kaznuje.

Predpustno norenje in beda. Pred-pust v Ljubljani se razvija v krokanje, ka-kršnega Ljubljana pred vojsko še ni po-znala. Saj se je predpustovalo tudi prej-šnje čase, toda takega veseljenja, kakor zdaj, še ni bilo. Vse pleše in zapravlja, mestna zastavljavnica pa dela sijajne do-bičke. Na Svečnico jutraj se je pričelo v mestu o polnoči rjovenje. Tolpe se prepe-va po mestu, mirni Ljubljančani so ne-voljno vstajali iz postelj, ker jih razgraja-či niso pustili v miru počivati. Nekega Ljubljančana so prebudili krokarski roji ob polnoči, ob dveh, ob treh, ob štirih. Nevoljno se je dvignil iz postelje, odprl okno in poslušal neubrano petje. Mož hi-tre odločitve je pograbil za krompir, ka-terega je imel v sobi in ga je pričel me-tati v pevski zbor, kateri je obiskan po tej toči hitro utihnil in odjadril proti Trno-ve. Več pijancev je še zgodaj jutraj le-žalo na cesti. Na eni strani največje raz-košje, na drugi največja beda. Na Svečni-co zgodaj jutraj so pripeljali na policijo več popolnoma treznih mož in enega fan-ta. Dobili so jih speče v šupah Mestnega doma. Vsi so dokazali, da si s trdim delom služijo kruh. Fant je pa bil bolan; bledih,

velih lic, španska ga je obiskala. »Stano-vanja nismo mogli dobiti, gospod, kar se nam je ponujalo, je za naš zaslužek pre-drago.« Ali misli kdo v Ljubljani na zgrad-bo delavcu potrebnih cenenih stanovanj? Ali je res zabava in ples glavni smoter v naši Jugoslaviji? Ali imamo odredbo proti pijančevanju samo na papirju?

Posledica vojske. Mamica je umrla 9 letni deklici Matildi Srbčičevi. Nesrečna vojska je dekletovo mamo in sorodnice iz solčne Gorice odnesla v Brno. Po smrti mamice so mlado dekle poslali domov. Na Svečnico se je dekle pripeljalo v Ljublja-no. Dekletce je vedelo le povedati, da ji je rajna mamica pripovedovala: »Matilda, iz Gorice smo doma.« Dekletce je imelo s seboj lepo zavite šolske knjige, zvezke in tablico; tudi obleka je bila čedna, lepo zravnan in zavita. Gospoda na policiji je bila ljubeznjiva s siroto, katere potuje iz Brna, »ker je v Gorici doma«.

S socialno demokratske veselice v zapor. Državni varnostni stražnik Lavren-čič je aretirani ponoči 1. februarja že več-krat predkaznovanega Franceta Žagarja iz lške vasi. Ob eni uri zjutraj je prišel na so-cialno demokratsko veselico v Ljudskem domu, kjer se je pričel brez vzroka prepi-rati, reditelji so ga odstranili, grozil je na-to in udaril je vsakega, kdor se mu je pri-blizal, pričel je metati kamenje in je razbil šipo. Le s težavo so nasilneža aretirali in ga odvedli do Mestnega doma. Tam so ga trije stražniki zvezali v prisilni jopič in ga v odgonskem vozu prepeljali na policijsko ravnateljstvo. Žagar, ki je zelo nasilen člo-vek, je tudi v odgonskem vozu razbil se tri šipe.

Mazanje plakatov. Svoječasno so bili grdo pomazani plakati za dijaško pred-stavo »Divjega lovca«. Tedaj smo prinesli notico, v kateri smo dolžili tega dejanja tamb. društvo »Triglav«, ker so podobne grožnje že par dni prej izhajale od ljudi, ki so stali v stikih s tem društvom. Do-gnali pa smo, da podobne grožnje ali po-dobnega dejanja ni izvedel noben tedanji član omenjenega društva, radi česar to notico radevolje popravljamo.

Kaj se vse izmislijo tihotapci. Ker stopajo državni varnostni organi tihotap-cem trdo na prste, da po navadnih potih ni več lahko iztihotapljati tobak, so tibo-tapci iznašli novo zvijačo, katero so od-krili organi varnostne straže na Viču. Ti-hotapci, ženske so bile tudi med njimi, so markirali železniške nočne čuvaje; s sve-tilkami so šli po progi proti demarkacijski črti, toda neprijetno so bili presenečeni, ker jih je straža ustavila, preiskala in jim zaplenila tobak, katerega so nosili podši-tega v obleki.

Nepričakovana aretacija. Bosanci Memišovec Smajo, Hibič Ibro in Mestro-basič so se pripeljali iz Bosenske Dubice v Ljubljano po kupcijah. Ambrožič Jože jim je prodal vojaške odeje in slamnake, ka-tere je izročil Milenu Bodloviču, da jih ne-se Bosancem. Bodlovič je to storil in je še pri tem Ambrožiča ogoljufal za 50 K. Vsa reč se je pa tako le odkrila. Pred pisarno kolodvorske policijske ekspoziture je stal njen šef gospod okrajni nadzornik Ljubič, h kateremu pristopi eden Bosanec in ga vpraša: »Ali imaš kaj naprodaj?« — »Sto-piva notri v sobo,« se je glasil odgovor in tatvina se je odkrila.

Kuhinjska posoda brez lastnika. Detektivni kolodvorske policijske ekspozi-ture so 31. m. m. pregledovali vagono in dobili poln zaboj kuhinjske posode. Ko so vprašali čegavo je to blago, se ni nihče zglasil. Posodo so izročili mestnemu magi-stratu.

Narodno gledališče.

OPERA.

Iz gledališke pisarne. Radi obolelosti g. Rumpala smo primorani spreminiti oper-ni repertoar. »Mignon« v sredo na E in »Bohème« v četrtek na C odpadeta. Vprizori se v sredo, dne 4. t. m. »Bohème« za abonm. »C«. V četrtek, dne 5. t. m. »Rigoletto«, uradniška predstava, izven abonm.

Rigoletto je 3. uradniška predstava, ki se vrši v četrtek dne 5. t. m. ob pol 8. uri zvečer v opernem gledališču. Vstopnice po znižanih cenah se dobe v predprodaji v pisarni Društva zasebnega uradništva, Go-sposvetska cesta 12/II, ob navadnih urad-nih urah.

februar 3., torek: Z a p r t o.
4., sredo: Mignon. Abon. E/31.
5., četrtek: Bohème. Abon. C/31.

DRAMA.

februar 3., torek: Brezdno. Abon. A/31.
4., sredo: Na dnu. Abon. D/32.
5., četrtek: Nočni čuvaj. Abon. E/32.

MARIJONETNO GLEDIŠČE.

Marijonetno gledališče. Običajna tor-kova predstava se danes ne vrši. Prihod-nja predstava v četrtek, 5. t. m. ob 4. uri pop. v Mestnem domu.

Odgovorni urednik Jože Rutar.
Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«.
Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.